

Rov

145

Kepja
Telegramu szyfrowego

P. Dąbski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Ryga dn. 21/9 1920.

Otrzym. dn. 24/9 1920.g.17.

Nr. 3

Z inicjatywy Francuzów przedstawiciele dyplomacji mieli być na dzisiejszym posiedzeniu w charakterze prywatnym zaproszeni przez polską delegację. Dziś komisarz angielski chciał podkreślić neutralność. Komisarz amerykański podkreślił prywatnie, iż dzieje się to z inicjatywy angielskiej, do której musi się dostosować. Z inicjatywy Mejerowicza oddaliśmy łoże rządowi Łotewskiemu, który zaprosił do niej dyplomatów. Bolszewicy zgodzili się na taką propozycję Mejerowicza. W łożu Łotewskiej zasiadli: Komisarz angielski, amerykański, włoski, chargé d'affaires estoński, poseł litewski oraz przedstawiciel niemiecki. Na dole wśród naszych gości ci wszyscy Francuzi z zastępcą nieobecnego w Rydze Komisarza na czele, przedstawiciel duński, attaché wojskowy amerykański, sekretarz Poselstwa niemieckiego. Sekretarz litewski miał zaproszenie bolszewickie. Delegacja sowiecka przedstawiła pełnomocnictwa oddzielnie od Rosji i od Ukrainy, na rozejm i preliminarja i oddzielnie na pokój. My przedstawiliśmy tylko upoważnienie dodatkowe dla Kulinskiego, K. Kamienieckiego i Wasilewskiego oraz pismo Ministra z wyjaśnieniem stosunku do delegacji rosyjsko-ukraińskiej. Joffe uznał za zupełnie wystarczające, o pełnomocnictwa pokojowe nie pytał. Termin następnego posiedzenia nie ustalony, odbędzie się nie wcześniej niż 23.

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

L. Dz. 494/5
14/9
Wydzi.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

265

92

CENTRALNA STACJA RDT "WAR" 2572

Radio Varsovie Polextern Sapielha

Discours Dabski: Monsieur le Ministre, comme c'est aujourd'hui mon tour présider suite débats conférence paix, j'ai l'honneur répondre premier au nom Délégation Polonaise à vos paroles d'accueil, expression de votre hospitalité cordiale et preuve que question paix vous tient profondément à coeur stop Nous avons salué avec joie véritable nouvelle que c'est dans capitale Etat Latvien indépendant acquis au prix du sang que ses meilleurs fils, dans belle et hospitalière ville Riga que se réunira conférence pour continuer débats visant non seulement mettre fin à guerre, mais aussi comme j'espère établir relations pacifiques entre nations si longtemps divisées par ancienne politique impérialiste des tsars a l i n e a

Depuis resurrection notre état Nation POLONAISE désire fermement et désire toujours solution pacifique amicale de toutes questions litigieuses avec voisins stop Guerre défensive sanglante que sommes contraints pour affermir notre indépendance empeche notre travail de reconstruction vie normale et rend impossible au PEUPLE POLONAIS reconstituer pleinement base économique vie aux moyens travail pacifique producteur stop Voila pourquoi NATION ET GOUVERNEMENT POLONAIS

vers paix et vers paix équitable basée sur accord mutuel stop Respect de liberté des droits naturels des peuples dont vous avez donné expression si heureuse dans votre allocution constitue principe qui guidera notre Délégation dans ses travaux a l i n e a

Si nos débats inaugurent solution nouvelle relations EUROPE ORIENTALE s'ils sont couronnés par traité paix garantissant indépendance complète de deux partis et satisfaisant leurs intérêts vitaux donc traite basé sur véritable accord virgule alors souvenir que c'est ici dans ancienne ville Riga que cette oeuvre fut réalisée constituera lien amitié entre nos deux nations stop

J'espère fermement qu'il en sera ainsi mais quel que soit résultat nos débats veuillez me croire Monsieur le Ministre que NATION POLONAISE n'oubliera jamais bienveillance cordiale avec laquelle notre délégation fut accueillie sur terre libre de LATVIA et hospitalité sincère qui crée atmosphère tellement propice débats stop Éprouvons gratitude profonde pour hospitalité bienveillante de NATION GOUVERNEMENT LATVIEN ainsi que de ville RIGA virgule qu'il m'est permis Monsieur Ministre de vous exprimer nos remerciements chaleureux alinea

Puisse résultat nos travaux dont selon vos paroles nations non seulement notres attendent possibilité reprendre leur travail pacifique virgule puisse ce résultat devenir aussi pour NATION LATVIENNE dont liberté est fruit splendide du principe nationalités commencent ére prospérité bonheur stop Puisse rétablissement conditions normales lui permettre exploiter pleinement conditions heureuses qui augurent du plus bel avenir bien ére économique REPUBLIQUE LATVIA stop Encore une fois je vous prie agréer mes remerciements et ceux de DÉLÉGATION POLONAISE pour toutes preuves amitié qui nous furent témoignées

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. DZ. 1941/2 dnia 14/10

Wydzie

Dabski

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

266

93

Odebrany dn. 24/9 1920 godz. 15.06

Centralna stacja RDT "WAR" Nr. 2576

Pełexterne Sapieha Warszawa -radio

Discours Jeffe deux points Au nom légation russo-ukrainienne paix ai honneur vous remercier vos paroles accueil et souhaits formulés au nom Gouvernement Latvia stop Cela m'est d'autant plus agréable que j'ai eu récemment occasion constater que hospitalité et sage pacifisme de Latvia créent Riga atmosphère propice conclusion paix juste honorable stop Telle atmosphère extrêmement importante pour gouvernement ouvriers paysans constitue mot d'ordre lutte pour paix stop Paix juste démocratique acceptable pour tous paix sans vainqueurs ni vaincus paix entente et non paix violence constitue noyau notre programme depuis trois ans stop Nous avons déjà signé à Riga telle paix, et bien que certaines reminiscences d'antan lorsque les relations étaient toutes différentes entre Russie tsariste à jamais disparue et ses parties se laissent sentir chez quelques hommes d'état latviens virgule suis convaincu Nation Latvienne ne traite Russie d'aujourd'hui en ennemie redoutable mais au contraire en vertu traité conclu Riga ne doute que Russie est sa meilleure amie ainsi que elle est des autres nations libérées ayant exprimé volonté existence indépendante en tant que état et ayant fait partie ancien empire Russe stop Choix Riga lieu conférence est donc bon augure stop Vous exprimant gratitude Monsieur Ministre pour vos souhaits j'estime que vu désir paix de la part République Polonaise délégation Russo-Ukrainienne partage avec joie espoirs optimistes que avez formulés

DABSKI

ADJUTANTUR GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 49417 dnia 11/X 1920 r.
Zatwierdzone Wydziałem

Kopja

Telegramu Szyfrowego.

P. Dąbski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Nr. 7

Ryga, 28/9.1920
Otrz. 30/9 god. 9.

Tylko dla Ministra Sapiiehy. Prasie na razie nie dawać.
Dziś na posiedzeniu komisji głównej Joffe złożył projekt traktatu preliminarzowego. Na razie opublikowanie nie zdecydowane. Punkt pierwszy: obie strony potwierdzają niezawisłość i suwerenność republik: białoruskiej, litewskiej i ukraińskiej. Punkt drugi: obie strony uznają w zasadzie niezawisłość Wschodniej Galicji, godzą się by "Ostateczna decyzja o jej losie x ludności miejscowej na zasadzie powszechnego, bezpośredniego, równego i tajnego głosowania". Punkt trzeci dotyczy uznania ustroju państwowego Rosji, Polski i nowoutworzonych republik, również przyszłego Wschodniej Galicji. Punkt czwarty zrzeczenie się suwerenności Rosji nad Polską. Punkt piąty: "strony kontraktujące godzą się, że granica między Białorusią i Ukrainą z jednej strony a Polską z drugiej w ogólnych zarysach winna przechodzić: od państwowej granicy Litwy z Białorusią u ujścia rzeki Swisłocz do rzeki Niemen przez miejscowości: Swisłocz, Rudnia, Białowieża, Kamieniec Litewski, Brześć Litewski, Piszcz, Lubomla, Włodzimierz Wołyński, Grybowica /wszystkie punkty włącznie należą do Białorusi lub Ukrainy/ i dalej wzdłuż byłej granicy państwowej między Rosją a Austro-Węgrami do rzeki Dniestru u granicy z Rumunją. Przytem bezpośrednie koło Brześcia Litewskiego granicę stanowi odcinek linii kolejowej Białystok-Brześć Litewski-Chełm, z tem, żeby ta linja cała znajdowała się na terytorjum Polski, pozostawiając część węzła kolejowego Brześć Litewski dla komunikacji kolejowej tranzytowej Żabinka, Brześć Litewski, Kowel na terytorjum Ukrainy. Szczegółowy opis granicy winien być wskazany w traktacie pokojowym". Dalej punkt piąty mówi o cofnięciu i zachowaniu wojsk w czasie rozejmu. Wojska polskie winny się cofnąć na 25 wiorst na zachód od linii powyższej. Na tyleż wiorst nie mają prawa zbliżać się wojska rosyjskie do oznaczonej linii.

x. Parę grup opuszczonych.

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 4941/2 dnia 17/X 1920 r.

Wydruk

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopja

Telegramu Szyfrowego

P. Dąbski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Nr. 9.

Ryga, 28/9. 1920.
Otrz. 30/9. god. 2.

Tylko dla Ministra Sapiiehy. Druga część punktu piątego szczegółowiej: w 48 godzin po podpisaniu umowy działania wojenne winny ustać, poczem wojska polskie odchodzą o 25 wiorst na zachód od granicy państwowej. Wojska rosyjskie mają prawo również znajdować się nie bliżej 25-ciu wiorst od tej linii. Odejście wojsk polskich nastąpi z szybkością niemniej niż 20 wiorst na dobę. Żadnych punktów przed ustąpieniem wojsk polskich. Wojska polskie pozostawiają nietknięty cały majątek państwowy, społeczny i prywatny, jak: gmachy, urządzenia, drogi żelazne i inne, mosty, telegraf i inne środki łączności, nie stanowiące majątku wojskowego armji polskiej, składy, zboże, żywy i martwy inwentarz, surowce i t.p. Pasy 25-ciu wiorstowe stanowią wojskowy pas neutralny z prawem przebywania tylko policji. "Zarząd w pasie neutralnym po obu stronach granicy sprawują organy państwowe Polski, Białorusi i Ukrainy wedle przynależności". Punkt szósty mówi o wzajemnem nietolerowaniu na swoim terytorjum rządów, organizacji lub grup, mających na celu zbrojną walkę z drugą stroną, oraz o zakazie werbunku do wrogich armji. Strony zabronią tranzytu materiału wojennego dla walczących ze stroną przeciwną d.c.n.

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. D. 1941 dnia 12 / 19 19
Zabez. Wydział.